

Leioako Erizaintzako
Unibertsitate Eskola
Escuela Universitaria
de Enfermería de Leioa

Osasun Mentalerako Erizaintza

4. gaia:

LOAREN NAHASTEAK

Marta Arrue
marta.arrue@ehu.es

eman ta zabal zazu
universidad
del pais vasco euskal herriko
unibertsitatea

LOAREN NAHASTEAK

Ikasketa-helburuak

- Loaren nahasteen estatistika **epidemiologikoak** eztabaidatu.
- Lo-nahaste **motak** deskribatu.
- Nahasteen garapenean **etiologiaren** eragina identifikatu.
- Nahasteen **sintomak** identifikatu. Informazio hori pazientearen ebaluazioan duen eragina aztertu.
- Paziente bakoitzari dagozkion **erizaintzaren zainketak** identifikatu.
- Nahasteen inguruan, gaixoaren eta familiaren **heziketan** garrantzitsuak diren gaiak identifikatu.
- Gaixotasun hauen **tratamendu** aipagarri motak eztabaidatu.

Autokontzientzia lantzen...

Azkeneko aste honetan zenbat egunetan ez duzu kalitatezko lorik izan? Nolakoak izan dira gau "txar" horiek?

LOAREN NAHASTEAK

%36

90 urte → 32 urte lo

- ✓ Orokortasunak
- ✓ Disomniak
  - ▶ Insomnioa
  - ▶ Hipersomnioa
  - ▶ Narkolepsia
- ✓ Parasomniak

OROKORTASUNAK

- ✓Loa $\left\{ \begin{array}{l} = \text{egoera aktiboa} \\ \neq \text{pasibotasuna} \end{array} \right.$
- ✓Loaren funtzioak ?
- ✓Loaren galera = istripuak
(Ferre, 2011)
- ✓Lo normala:
  - Denbora
  - Latentzia
  - Esnatze kopuruak
  - Ziklo kopuruak
- ✓Loaren sinkronizatzaileak:
  - Faktore intrintsekoak (tenp., kort., melat.)
  - Faktore extrintsekoak (arg., soin., errut.)

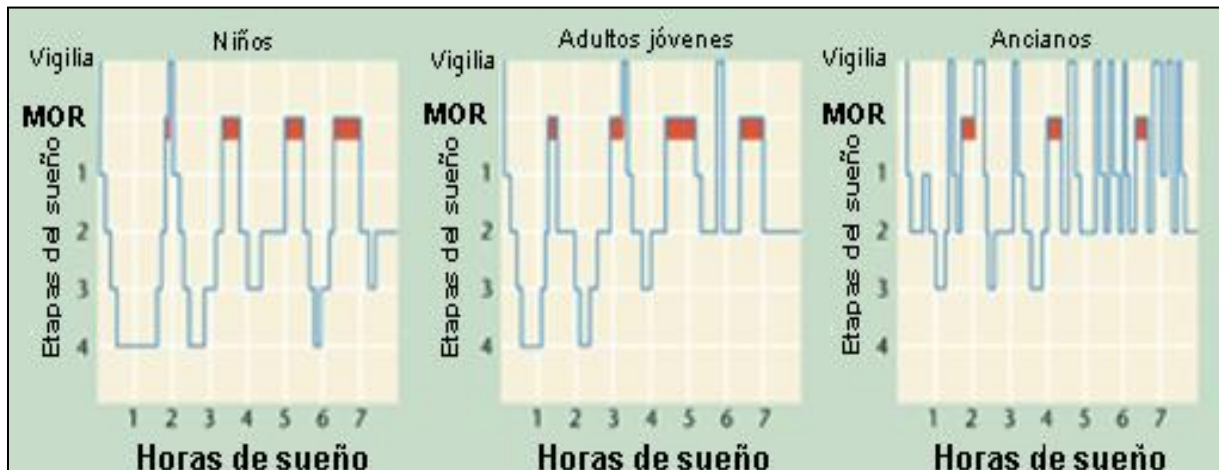
PATOLOGIAK

- ✓ Disomniak
  - ▶ Insomnioa
  - ▶ Hipersomnioa
  - ▶ Narkolepsia
- ✓ Parasomniak

Espektatiba errealista?

Bizitzan zehar patroia aldaketa

Erritmo polifasikoa → monofasikoa → polifasikoa
(urte 1-5) (5-60 urte) (>60 urte)

16-18 h

9 h

7-8 h

5-7 h

INSOMNIOA

- ✓ Gauez lo egiteko arazoak edukitzea.
- ✓ Prebalentzia:

Populazioaren % 40

%50 kronikoa

%50 behin-behinekoa

-
- % 5-10 tratamendu egokia jasotzen du
  - % 5 etxe-sendabide ez-eraginkorrak
  - % 85 ez du laguntzarik jasotzen

INSOMNIO MOTAK

- ➔ Denboraren arabera:
  - ➔ Behin-behinekoa, motxa, eta kronikoa
- ➔ Lo hartzeko/esnatzeko moduen arabera:
  - ➔ Hasierakoa, aldizkakoa, amaierakoa

SINTOMA

ETIOLOGIA

- ✓ Tentsio emozinala
- ✓ Arazo zirkadianoa
- ✓ Ingurugiroko faktoreak
- ✓ Altitudea
- ✓ Elikadura arazoak
- ✓ Farmakoak eta substantziak
- ✓ Gaixotasunak
- ✓ Psikologiko eta psikiatrikoak
- ✓ Idiopatikoa
- ✓ Ohitura ezegokiak haurretan

Gauez sintomak

- ↳ Lo hartzeko zailtasuna
- ↳ Askotan esnatzea
- ↳ Goizegi esnatzea

Egunez sintomak

- Suminkortasuna
- Umore txarra
- Haziera-arazoak
- Kontzentrazio falta
- Memoria galera
- Logura, buruko mina

ONDORIOAK

- ✓ Inpotentzia
- ✓ Hipertentsioa
- ✓ Obesitatea
- ✓ Arritmiak eta infartoak
- ✓ Inmunitate sistemaren asaldura
- ✓ ACV
- ✓ Heriotza (x4) ≥ 6 ordu lo (Vgontzax, 2010)

✓ **Hipersomnia**

- Egunean zehar logalea sentitzea
- “Apnea/hipopnearen sindromea” (%60)
- Higienea, CPAP, kirurgia

✓ **Narkolepsia**

- Egunean zehar lo gelditzea
- Estresa (% 50), genetikoa...
- Kataplejia, loaren paralisia, haluzinazioak
- Lo ohiturak, farmakoak, siesta

Parasomniak

- ⌘ Lokartzeko erritmiak
- ⌘ Lokartzeko miokloniak
- ⌘ Bruxismoa
- ⌘ Lilura hipnagogikoak
- ⌘ Somnambulismoa
- ⌘ Gaueko beldurrak
- ⌘ Amets gaiztoak
- ⌘ Gaueko enuresia
- ⌘ Somnilokia

Loaren nahasteak

ERIZAINTZAREN ZAINKETAK

- 1) Buruhausteak askatu. Ez obsesionatu!
- 2) Ordutegi erregularrak. Errutina
- 3) Ohea = Lo egin
- 4) Gelako giroa zaindu
- 5) Elikagaiak eta edariak zaindu
- 6) Ariketa fisiko moderatu eta jarraia
- 7) Lasaigarri naturalak erabili
- 8) Azkeneko momentuan gauzak egiteari utzi
- 9) Teknologia berriei adikzioa ekidin
- 10) Tentsio arteriala kontrolatu

Autokontzientzia lantzen...

Azkeneko aste honetan zenbat egunetan ez duzu kalitatezko torik izan?

Gogoratu insomnia beti
SINTOMA bat dela

Leioako Erizaintzako
Unibertsitate Eskola
Escuela Universitaria
de Enfermería de Leioa

Osasun Mentalerako Erizaintza

4. gaia:

LOAREN NAHASTEAK

Marta Arrue
marta.arrue@ehu.es

eman ta zabal zazu
universidad
del país vasco euskal herriko
unibertsitatea